

DEKRET POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO

z dnia 18 sierpnia 1944 r.

o wojennych świadczeniach rzeczowych — obowiązkowych dostawach zbóż i ziemniaków dla państwa.

Na podstawie ustawy Krajowej Rady Narodowej z dnia 15 sierpnia 1944 r. o tymczasowym trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 3) Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Trwająca nadal wojna z najazdem niemieckim oraz zniszczenie przez ten najazd równowagi gospodarczej kraju nie pozwalają przy zabezpieczeniu zaopatrzenia w żywność armii i ludności miejskiej oprzeć się wyłącznie na normalnej grze sił gospodarczych. W związku z tym wprowadza się na rok gospodarczy 1944/5 celem zabezpieczenia stałego i równomiernego dopływu żywności dla

armii, do miast i osiedli przemysłowych, jako wojenne świadczenia rzeczowe — obowiązkowe dostawy produktów rolnych na rzecz państwa.

Art. 2. Dostawy zbóż zostają zmniejszone w porównaniu z kontyngentami niemieckimi 1943/4 r. o jedną czwartą, a dostawy ziemniaków o jedną trzecią, by przyniosła jak największą ulgę gospodarstwom mniejszym i najbardziej poszkodowanym przez okupację. Całkowicie zniesione zostają obowiązkowe dostawy jarzyn i obowiązkowe dostawy jaj.

Wysokość dostaw na rok gospodarczy 1944/5 ustala się dla pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i kartofli w następujący sposób:

Województwo	w tys. ton				
	Pszenica	Zyło	Jęczmień	Owies	Kartofle
LUBELSKIE	65	131	45	56	273
BIAŁOSTOCKIE	12	81	16	30	133
WARSZAWSKIE, powiaty prawobrzeżne	21	94	15	24	157
Okręg RZESZOWSKI	33	56	23	41	142
KIELECKIE, powiaty wyzwolone	11	35	11	13	68
Razem	142	397	110	164	773

Wysokość dostaw pozostałych upraw oraz dostaw mięsa, mleka i siana będzie ustalona specjalnymi dekretnami.

U w a g a : **Wojew. lubelskie** obejmuje powiaty: bialski, biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, janowski, krasnostawski, lubartowski, lubelski, lubelski grodzki, łukowski, puławski, radzyński, tomaszowski, włodawski, zamojski.

Wojew. białostockie obejmuje powiaty: augustowski, białostocki, białostocki grodzki, bielski, łomżyński, sokolski, suwalski, szczuczynski, wysokomazowiecki.

Okręg rzeszowski obejmuje powiaty: brzozowski, dąbrowski, dębicki, dobromilski, gorlicki, jarosławski, jasielski, kolbuszowski, krośnieński, łańcucki, mielecki, niski, przemyski, przeworski, rzeszowski, tarnobrzeczki, tarnowski.

Prawobrzeżna część wojew. warszawskiego obejmuje powiaty: garwoliński, miński, ostrołęcki, ostrowski, radzyński, siedlecki, sokołowski, Warszawa podmiejska, węgrowski.

Wyzwolone powiaty wojew. kieleckiego: opatowski, pińczowski, sandomierski, stopnicki.

Art. 3. Dostawy, przypadające z ogólnej kwoty województwa na poszczególne powiaty, określa Wojewódzka Rada Narodowa. Dla prawobrzeżnej części wojew. Warszawskiego oraz dla uwolnionych powiatów wojew. Kieleckiego rozdziału dostaw na powiaty dokonuje Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego.

Dostawy, przypadające z ogólnej kwoty powiatu na poszczególne gminy, ustala Powiatowa Rada Narodowa. Dostawy, przypadające z ogólnej kwoty gminy na poszczególne gromady, ustala Gminna Rada Narodowa. Podziału dostaw dokonuje się według powierzchni zasiewów danych kultur w województwie, powiecie i gminie z uwzględnieniem jakości gleby.

Podziału dostaw na poszczególne gospodarstwa w gromadzie dokonuje Gromadzka Komisja Dostawowa w składzie 5 do 7 osób, wybierana przez wszystkich mieszkańców gromady, rolników — właścicieli, na ogólnym zebraniu w obecności przedstawiciela Gminnej Rady Narodowej.

Art. 4. Przy rozdziale dostaw na poszczególne gospodarstwa komisje kierują się następującymi wytycznymi:

- gospodarstwa powyżej 50 ha użytków rolnych dokonują dostaw w wysokości całkowitego urodzaju z odliczeniem zapotrzebowania produktów na zaopatrzenie na cały rok rodziny właściciela, pracowników i robotników majątku, wyżywienia inwentarza oraz ziarna na zasiew. Dostawy gospodarstw ponad 50 ha nie mogą być mniejsze od kontyngentów, wymierzonych w r. ub. przez niemieckie władze okupacyjne;
- dostawy gospodarstw od 15 do 50 ha użytków rolnych mogą być dla zbóż o 10 %, a dla kartofli o 25 %, to jest o jedną czwartą mniejsze od kontyngentów zeszłorocznych;
- dostawy gospodarstw od 5 do 15 ha użytków rolnych mogą być dla zbóż do 25 %, to jest o jedną czwartą, a dla kartofli do 33 %, to jest o jedną trzecią mniejsze od kontyngentów zeszłorocznych;
- dostawy gospodarstw od 2 do 5 ha mogą być dla zbóż do 33 %, to jest o jedną trzecią, a dla kartofli do połowy mniejsze od dostaw zeszłorocznych;
- gospodarstwa poniżej 2 ha użytków rolnych mogą być całkowicie oswobodzone od obowiązku dostaw.

Art. 5. Gospodarstwa, których zasiewy zostały zniszczone lub uszkodzone w toku ostatnich działań wojennych, mogą zostać zwolnione od dostaw — proporcjonalnie do zniszczeń — przez Gromadzką Komisję Dostawową. Dostawy, przypadające na te gospodarstwa, zostają rozdzielone na pozostałe nieposzkodowane w czasie działań wojennych gospodarstwa tak, że ogólna suma dostaw z gromady zostaje niezmienną.

Jeśli suma zwolnień przekracza 10 % ogólnej sumy dostaw, przypadających na gromadę, — zwolnienia muszą być zatwierdzone przez Gminną Radę Narodową. Ubytek dostaw, powstały wskutek zniszczeń, jeśli nie przekracza on 10 % ogólnej sumy dostaw, pokrywa sama gmina, rozdzielając dodatkowe dostawy między pozostałe gminy, z u-

względnieniem strat, poniesionych przez inne gromady tak, że suma dostaw od gminy pozostaje niezmienniona. Jeżeli ubytek dostaw przekracza 10% ogólnej sumy dostaw od gminy — zwolnienia musi zatwierdzić Powiatowa Rada Narodowa. Nadwyżkę zwolnień ponad 10% ogólnej sumy dostaw gminy pokrywa powiat, rozdzielając dodatkowe dostawy między pozostałe gminy, z uwzględnieniem strat, poniesionych przez inne gminy tak, że ogólna suma dostaw od powiatu pozostaje niezmienniona.

O częściowym zmniejszeniu dostaw, przypadających na całe powiaty, decydować może tylko Wojewódzka Rada Narodowa za zgodą Prezydium Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego.

Wszystkie sprawy, związane z częściowym lub całkowitym zwolnieniem od dostaw muszą być załatwione nie później niż 15 września 1944 r.

Art. 6. Gospodarstwa, zobowiązane do dostaw, uskuteczniają je podwodami własnymi do składów i magazynów organizacji, wyznaczonych dla każdej gminy przez Powiatową Radę Narodową.

Art. 7. Dostawy, dokonane przez gospodarstwa bezpośrednio dla Armii Polskiej i dla Armii Czerwonej, zostają zaliczone na poczet obowiązkowych dostaw. Jako dowód wykonania dostaw służą kwity, wystawione przez jednostki wojskowe, t. zw. żądania czekowe i obustronne protokoły przyjęcia i odbioru.

Art. 8. Organizacje, przyjmujące z ramienia państwa dostawy przymusowe, płacić będą za produkty ceny, zwiększone w stosunku do cen 1943/44 r. o okragło 10%, a więc:

za pszenicę złotych	37.50	za 100 kg.
.. żyto	27.50	..
.. jęczmień	27.50	..
.. owies	26.50	..
.. kartofle	9.00	..

Art. 9. Państwowy Bank Rolny udzieli organizacjom rolniczym, dokonywującym skupu zbóż i kartofli dla przeprowadzenia operacji skupowych, kredytu obrotowego krótkoterminowego do wysokości 150 milionów złotych dla terytorium, objętego niniejszą ustawą.

Art. 10. Gospodarstwa, które przedterminowo całkowicie wywiązały się ze swych obowiązków dostawowych na dany miesiąc, otrzymują prawo do zaopatrywania się w pierwszym rzędzie w artykuły przemysłowe po cenach urzędowych z zapasów, postawionych przez państwo do dyspozycji rolnictwa.

Art. 11. Terminy określenia dostaw dla poszczególnych jednostek terytorialnych ustala się, jak następuje:

Wojewódzkie Rady Narodowe ustalają rozdział dostaw na powiaty nie później, niż 22 sierpnia 1944 r.

Powiatowe Rady Narodowe ustalają rozdział dostaw na gminy nie później, niż 26 sierpnia 1944 r.

Gminne Rady Narodowe ustalają rozdział dostaw na gromady nie później, niż 1 września 1944 r.

Wybory do gromadzkich komisji dostaw odbywają się, nie czekając na rozdział dostaw, nie później niż 1 września 1944 r.

Gromadzkie Komisje dostawowe dokonują rozdziału dostaw na poszczególne gospodarstwa nie później niż 7 września 1944 r.

Dostawy obowiązkowe rozpoczynają się 7 września 1944 r. Organizacje, przyjmujące z ramienia państwa dostawy, mają prawo przyjmowania dostaw tytułem awansu od dnia opublikowania niniejszego dekretu.

Art. 12. Całość wyznaczonych dostaw powinna być wykonana w następujących terminach:

dla zbóż:

we wrześniu 1944 r. 45% ogólnej sumy dostaw;
w październiku 1944 r. 45% „ „ „
w okresie 1—15 listopada 1944 r. pozostałe 10% „ „ „

dla kartofli:

we wrześniu 1944 r. 40% ogólnej sumy dostaw;
w październiku 1944 r. pozostałe 60% „ „ „

Art. 13. Nadwyżka zbóż, po pełnym dokonaniu dostaw obowiązkowych, znajduje się całkowicie w rozporządzeniu producenta, który ma prawo sprzedać ją swobodnie dowolnemu odbiorcy po cenach, ustalonych za obopólną zgodą.

Prawa wolnej sprzedaży zbóż nabywa rolnik wtedy, gdy jego powiat w całości wywiązał się z przypadających nań dostaw zbóż.

Z chwilą, gdy to nastąpiło, dla wszystkich rolników powiatu wprowadzony zostaje niczym nieograniczony wolny handel.

Art. 14. Za złośliwe uchylanie się od dostaw obowiązkowych winni będą pociągnięci do odpowiedzialności karnej podług prawa wojennego.

Art. 15. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Przewodniczącemu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego.

Art. 16. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Krajowej
Rady Narodowej: *Bolesław Bierut*

Przewodniczący Polskiego Komitetu
Wyzwolenia Narodowego:
Edward Bolesław Osóbka-Morawski